

(конкурентоспособность, реструктуризация и корпоративное управление хозяйственными системами) / Ред.: Б.В. Буркинский; НАН Украины. Ин-т пробл. рынка и экон.-экол. исслед. — О., 2003. — 316 с. — (Экон. инновации; Вып. 15). — рус.

3. Жаліло Я.А., Конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації. — Київ: НІСД, -2005. — 388 с.;

4. Соколенко С.І., «Стратегія конкурентоспроможності економіки України на основі інтеграційних систем – кластерів» Книга видана завдяки фінансовій підтримки РМ АР Крим, м. Севастополь, Видавництво ТОВ «Рібест», 2006, – 37с.;

5. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент. 6-е изд., испр. и доп. - СПб.: Питер,

2008. — 448с

6. Лук'яненко Д.Г. Глобалізація та конкурентоспроможність: методологія досліджень і системних оцінок / Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку: Монографія: У 2 т. – Т.І / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Л.Л. Антонюк та ін.; За заг. ред. Д.Г.Лук'яненка, А.М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2006. – 816 с.;

7. Иванов В. В. Национальная инновационная система как институциональная основа экономики постиндустриального общества. — М.: Инновация, 2004.— № 4. — С. 9.

8. Майер Джеральд М., Раух Джемс Е., Філіпенко Антон. Основні проблеми економіки розвитку. — К.: Либідь, 2003. — 688 с.

Аннотация. Статья посвящена исследованию основных направлений внедрения инновационно-инвестиционной модели структурной перестройки экономики, выявлению проблем развития внутреннего рынка научно-технической продукции. Авторами также предложена стратегия на основе, которой экономика Украины должна развиваться.

Ключевые слова: инновационно-инвестиционная модель развития экономики, мировой финансовый кризис, стратегические программы, структурная перестройка, инновационная среда, инновационное предпринимательство, национальная инновационная система.

Summary. The article investigates the main directions of the introduction of innovative investment model of economic restructuring, problems of the domestic market of scientific and technical products. The authors also proposed a strategy based on which Ukraine's economy has developed.

Keywords: innovation and investment model of economic development, global financial crisis, strategic programs, restructuring, innovation environment, innovative entrepreneurship, a national innovation system.

*Рецензент к.е.н., доцент УкрДАЗТ Маковоз О.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Боровик Ю.Т.*

УДК 330.322:332.1

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ І ПРІОРИТЕТІВ ДЕРЖАВНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ

Чередниченко О.Ю., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

В статті розглядаються сутність, механізм і особливості процесу інвестицій в розвиток регіональної економіки. Доводиться що успішний розвиток економіки держави і регіонів пов'язаний з інтеграцією національної економіки в світові господарчі відносини, наводяться умови та переваги що надають інвестиційні процеси для країни.

Ключові слова: державні інвестиції, державне регулювання, регіональна економіка, механізм залучення інвестицій.

Постановка проблеми. За роки незалежності Україна набула безцінного досвіду існування в умовах ринкового середовища.

Найскладніший період становлення залишається позаду. Національна економіка починає виходити з кризи і реалізовувати свій

потенціал. Однак перші її успіхи, поки що, нестабільні. Їх закріплення в умовах зниження темпів економічного зростання США, Японії, а також ЄС потребує налагодженого, системного інвестування як в пріоритетні галузі вітчизняної економіки, так і в регіональні сегменти національного господарства, що свою чергу буде більше сприяти її привабливості і конкурентоспроможності.

Стан економіки України доводить, що питання посилення інвестиційної активності регіонів, накопичення інвестиційного потенціалу, заміни й модернізації основних засобів виробництва є важливими чинниками в сучасних умовах. У цьому особлива роль належить державі, оскільки інвестиційну політику та механізми її реалізації визначають органи державної влади на підставі аналізу соціально-економічної ситуації в країні. Реалізувати інвестиційну політику держави можливо тільки за наявності дієвих інвестиційних механізмів. Тому набувають особливої актуальності питання пов'язані з формуванням механізмів активізації інвестиційної діяльності як на державному, так і на регіональному рівнях.

Першочерговими завданнями інвестиційних механізмів є залучення інвестицій в економіку держави і регіону, визначення їх джерел і пріоритетів вкладення. В основі інвестиційної політики держави повинно бути гнучке поєднання адміністративних та економічних методів регулювання.

Інтеграція до Європейського Союзу сприятиме прискоренню модернізації економіки України. Вона супроводжуватиметься поступовим прийняттям сучасного регулювання ринку та бізнесу, що збільшить прозорість в економіці. Це, в свою чергу, сприятиме підвищенню довіри внутрішніх та іноземних інвесторів і, відповідно, зростанню обсягів інвестицій в країну в цілому. Переваги інтеграції, з-поміж іншого, доступ до великого внутрішнього ринку Європейського Союзу, зростання обсягів інвестицій, удосконалення методів управління та збільшення трансферів для поліпшення інфраструктури.

Україна готова до співпраці з ЄС у реалізації його закордонної політики. Зокрема, в стосунках з Росією Україна готова прагматично вирішувати будь-яке питання, що може виникнути в результаті дедалі тіснішої співпраці з ЄС та виникнення нових обставин і політичних реалій в ЄС. Необхідним доповненням євроатлантичної орієнтації України є підтримання добропорядних стосунків із сусідніми країнами, насамперед з країнами СНД, а також активна її участь на міжнародній арені в напрямку залучення потенційних інвесторів з країн Азії, Африки, Північної Америки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених частин загальної проблеми. Значний внесок у розв'язання проблем формування системи інвестиційного менеджменту та державного регулювання інвестиційних процесів з розвитку регіональної економіки внесли вітчизняні і зарубіжні вчені, серед яких: Вахрин П. І., Затонадська Т. Г., Кириленко О. П., Колтинюк Б.А., Лукінов І., Малиняк Б. С., Паливода К. В., Юрій С. І. та інші [1-9]. Необхідно звернути увагу, що не достатнього висвітленні питання щодо особливостей реалізації процесу інвестування регіональної економіки та механізму державного регулювання залучення інвестицій в регіон.

Мета дослідження. Метою вказаного дослідження є звернення уваги вітчизняних наукових фахівців, менеджменту, а також спеціалістів–практиків органів влади і управління до проблем, діючих механізмів і пріоритетів державних інвестицій в розвиток економіки регіонів. Крім того, метою статті є аналіз можливостей та перспектив інвестиційної політики на рівні регіонів і держави.

Вклад матеріалу дослідження. На сьогодні в регіонах України інституційною структурою, що реалізує державне регулювання механізму залучення інвестицій, є облдержадміністрації та їх спеціальні підрозділи. Одним із діючих механізмів реалізації інвестиційної діяльності є робота за регіональними і державними програмами.

Прийняття рішення про інвестиції з коштів бюджетних асигнувань потребує системного підходу до визначення пріоритетів. Пріоритетність залежить від відповідності цільових комплексних, галузевих (міжгалузевих) і територіальних програм, за якими Міністерство економічного розвитку і торгівлі України визначає найневідкладніші завдання.

Обсяги державних інвестицій з коштів державного бюджету за поданням Уряду затверджує Верховна рада України в Державній програмі економічного і соціального розвитку. Державні, міждержавні та регіональні інвестиційні проекти та програми підлягають державній експертизі. Для пріоритетних об'єктів інвестування у соціальній сфері передбачено дві форми інвестування – з коштів бюджетних асигнувань та з коштів державного кредиту. Після визначення джерел фінансування вибирають інструменти залучення капіталу і визначають тип фінансування [10].

Державні регіональні цільові комплексні програми спрямовуються на розв'язання найважливіших регіональних проблем – фінансування будівництва та функціонування загальнонаціональних об'єктів культури, освіти, охорони здоров'я; забезпечення соціальних

гарантій для населення регіонів; надання фінансової допомоги для прискорення реформування економіки регіону, створення нових робочих місць тощо. Державні регіональні програми сприяють найповнішому узгодженню територіальних та галузевих інтересів, створюють реальні передумови для зближення та вирівнювання рівнів виробництва і споживання в усіх регіонах [8, 11]. Тому від їх якісної реалізації залежить і інвестиційна привабливість країни в цілому.

Слід зазначити, що при плануванні розвитку регіонів шляхом реалізації державних, регіональних цільових комплексних програм, необхідно визначати шляхи залучення у виробництво місцевих ресурсів окрім державних інвестицій, а також позабюджетних коштів.

Досвід розвинутих країн засвідчує, що держава фінансує лише частину фундаментальних (безприбуткових) наукових досліджень і науково-технічних розробок. Вона також вкладає кошти у фінансування венчурних (ризикових) підприємств. Особливе місце в системі державного інвестування посідають об'єкти виробничої інфраструктури (транспорт і транспортне господарство, електромережі, засоби передавання та опрацювання інформації тощо) [5].

Державне регулювання інвестиційної діяльності забезпечують не тільки державне управління і державне фінансування інвестицій, а й такі важелі як:

- система податків, податкових ставок;
- проведення кредитної та амортизаційної політики;
- надання фінансової допомоги у вигляді дотацій, субсидій, субвенцій, бюджетних позик на розвиток окремих регіонів, галузей, виробництва.
- визначення умов користування землею, водою та іншими природними ресурсами;
- політика ціноутворення;
- проведення експертизи інвестиційних проектів тощо.

Систему регулювання умов інвестиційної діяльності коригують залежно від економічної політики держави у кожний конкретний період та залежно від ступеня інвестиційної активності суб'єктів господарювання тощо.

Особливо ефективним засобом акумулювання коштів для інвестицій є випуск цінних паперів. Цей механізм впродовж тривалого часу використовується в провідних країнах світу де накопичено досвід його використання, що, в свою чергу, є досить цікавим і для економіки України.

Інвестиції є визначальним чинником економічного зростання. Вони забезпечують

оновлення виробничих фондів, структурну перебудову економіки, перехід на інноваційний шлях розвитку, вирішення проблем зайнятості, розвиток соціальної сфери. Тому найважливішим завданням для України є удосконалення державного регулювання формуванням механізмів активізації інвестиційних процесів на державному та регіональному рівні. На жаль, в нашій країні саме на регіональному рівні ця робота ще не є пріоритетною.

Удосконалення державного регулювання при виборі інституціональних і організаційних структур реалізації організаційно-економічного механізму залучення інвестицій в регіон повинно здійснюватися з урахуванням владних і ринкових інструментів. З позиції реалізації мети і завдань організаційно-економічного механізму залучення інвестицій в регіон більш придатною є форма акціонерного товариства, оскільки вона дозволяє об'єднати інтереси трьох груп учасників інвестиційного процесу (держави, регіону, інвестора) вже на стадії формування механізму, дає більше можливостей для фінансування діяльності, функціонує на принципах самокупності і самофінансування, спрямована на отримання комерційного результату від збільшення інвестиційних надходжень до регіону.

Висновки. Успіхи в економічній сфері залежатимуть від проведення Україною орієнтованої на стабільність макроекономічної політики. Без дотримання макроекономічної дисципліни, що забезпечує низькі рівні інфляції та бюджетного дефіциту, певною мірою знизиться дієвість мікроекономічних і структурних реформ. [6]

В умовах сучасної інтегрованої і взаємозалежної світової економіки окремі держави не можуть самі вирішувати всі свої економічні проблеми. Стратегія уряду - зрушить економіку України в напрямку повної інтеграції не тільки з Європейським Союзом, країнами СНД, але й з міжнародною економікою через членство в міжнародних фінансових та економічних інституціях.

Оскільки сьогодні жодна держава світу не може абстрагуватись від впливу процесів глобалізації, економічна політика має дедалі більше орієнтуватися на ті зміни, які відбуваються у світовій системі господарювання, адаптуватися до зовнішньоекономічної ситуації за максимального забезпечення власної незалежності, цілісності та суверенності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вахрин П.И. Инвестиции : [учебник] / П. И. Вахрин, А. С. Нешитой. – М. : Дашков и К, 2005. – С. 12–13.

2. Затонадська Т.Г. Особливості бюджетного інвестування в Україні на сучасному етапі / Т. Г. Затонадська // Фінанси України. – 2006. – №4. – С. 53.
3. Затонадська Т.Г. Бюджетні інвестиції в реальний та людський капітал як інструмент впливу на соціально-економічний розвиток країни / Т. Г. Затонадська // Наукові праці НДФІ. – 2008. – №1 (42). – С. 86.
4. Кириленко О.П. Теорія і практика бюджетних інвестицій : [монографія] / О. П. Кириленко, Б. С. Малиняк. – Тернопіль : Економічна думка, 2007. 288с.
5. Колтинюк Б.А. Инвестиционное проектирование объектов социально-культурной сферы : [учебник] / Колтинюк Б.А. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 432 с.
6. Лукінов І. Економічні трансформації (наприкінці ХХ сторіччя) / Лукінов І. – К. : НАН України. Інститут економіки, 1997. – С. 298.
7. Малиняк Б.С. Бюджетні інвестиції як інструмент прискорення реформування реального сектора економіки / Б. С. Малиняк // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 8. – С. 82–90.
8. Паливода К.В. Капітальні інвестиції (на прикладі житлового будівництва в Україні) / Паливода К. В. –К. : Знання, 2009. – 711 с.
9. Юрій С.І. Антологія бюджетного механізму : [монографія] / Юрій С. І., Демянишен В. Г., Буздуган Я. М. – Тернопіль : Економічна думка. 2001. – 250 с.
10. Основи інвестиційно-інноваційної діяльності : [навч. посіб. / за наук.ред. В. Г. Федоренко]. – К. : Алтера, 2004. – 413 с.
11. Про інвестиційну діяльність : закон України № 1560-ХІІ від 18 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – С. 646.

Аннотація. В статті розглянуто сутність, механізм і особливості процесу інвестицій в розвитку регіональної економіки. Доказується, що розвиток економіки держави і регіонів пов'язано інтеграцією національної економіки в мирові господарські відносини, приводяться умови і переваги, надають інвестиційні процеси для країни.

Ключові слова: державні інвестиції, державне регулювання, регіональна економіка, механізм привертання інвестицій.

Summary. The article examined the nature, mechanism and features of the investment process in the development of regional economy. It is shown that the development of national economy and regions associated with the integration of the national economy in the world household relationship, given the conditions and benefits of providing investment processes for the country.

Keywords: public investment, government regulation, regional economics, the mechanism of investment.

*Рецензент к. е. н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І. В.
Експерт редакційної колегії к. е. н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н. В.*